

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Tavşanlı'nın Termal Turizm Potansiyelinin Swot Analizi

Havagül ÇALIŞKAN, Yüksek Lisans Öğrencisi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya, e-posta: havagul.caliskan@ogr.dpu.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1306-6784>

Dr. Öğr. Üyesi Güllü ARI, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Tavşanlı Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Kütahya, e-posta: gullu.gencer@dpu.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9585-0264>

Öz

Bu çalışmanın amacı Tavşanlı ilçesinin termal turizm potansiyelinin belirlenmesidir. Bu amaçla SWOT analizi yöntemi kullanılarak Tavşanlı'nın termal turizm potansiyeli ortaya konulmuştur. Mevcut çalışma SWOT analizi yöntemi kullanarak Tavşanlı ilçesinin termal turizm potansiyelini ortaya koyması açısından da önem arz etmektedir. SWOT analizi yapabilmek için literatür ayrıntılı bir şekilde incelenmiş ve Tavşanlı'da işletmeciliğini belediyenin yaptığı Göbel Kaplıcaları hakkında ayrıntılı bilgiye, belediye yetkilileri ile yüz yüze görüşülerek ulaşılmıştır. Elde edilen bilgiler ışığında SWOT analizi gerçekleştirilmiştir. SWOT analizi sonucunda, uygun fiyat politikası uygulanması, Tavşanlı'nın bağlı olduğu Kütahya ilinin Termal Turizm Master Planı'nda yer alması vb. güçlü yönler; Tavşanlı'nın şehirlerarası karayolu güzergâhı üzerinde bulunmaması, halkın içe dönük bir toplumsal yapıya sahip olması vb. zayıf yönler; Tavşanlı'nın gelişmiş bir ilçe olması, Belediye tarafından tesisin çevresine yapılmakta olan yatırımlar vb. fırsatlar; ile il genelinde çok sayıda termal işletmenin varlığı, nitelikli personelin farklı turizm destinasyonlarını tercih etmesi vb. tehditler tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Termal Turizm, SWOT Analizi, Tavşanlı.

Makale Gönderme Tarihi: 24.08.2023

Makale Kabul Tarihi: 07.11.2023

Önerilen Atıf:

Çalışkan, H. ve Arı, G. (2023). Tavşanlı'nın Termal Turizm Potansiyelinin Swot Analizi, *Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi*, 6(11): 1503-1514.

**Journal of Social, Humanities and
Administrative Sciences**

2023, 6(11): 1503-1514. DOI:[10.26677/TR1010.2023.1328](https://doi.org/10.26677/TR1010.2023.1328)

ISSN: 2667-422X Dergi web sayfası: www.sobibder.org

RESEARCH PAPER

SWOT Analysis of Tavşanlı's Thermal Tourism Potential

Havagül ÇALIŞKAN, MSc. Student, Kütahya Dumlupınar University, Institute of Graduate Programs, Kütahya, e-mail: havagul.caliskan@ogr.dpu.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1306-6784>

Assistant Prof. Dr Güllü ARI, Kütahya Dumlupınar University, Tavşanlı Faculty of Applied Sciences, Kütahya, e-mail: gullu.gencer@dpu.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9585-0264>

Abstract

The aim of this study is to determine the thermal tourism potential of Tavşanlı district. For this purpose, the thermal tourism potential of Tavşanlı has been revealed by using the SWOT analysis method. The present study is also important in terms of revealing the thermal tourism potential of Tavşanlı district by using the SWOT analysis method. In order to make a SWOT analysis, the literature was examined in detail and detailed information about Göbel Thermal Springs, operated by the municipality in Tavşanlı, was obtained by interviewing the municipality officials face to face. In the light of the information obtained, SWOT analysis was carried out. As a result of the SWOT analysis, the implementation of an affordable price policy, the inclusion of the province of Kütahya, to which Tavşanlı is affiliated, in the Thermal Tourism Master Plan, etc. strengths; The fact that Tavşanlı is not on the intercity highway route, the people have an introverted social structure, etc. weaknesses; The fact that Tavşanlı is a developed district, the investments being made by the Municipality around the facility, etc. opportunities; The existence of many thermal enterprises throughout the province, the preference of qualified personnel for different tourism destinations, etc. threats have been detected.

Keywords: Thermal Tourism, SWOT Analysis, Tavşanlı.

Received: 24.08.2023

Accepted: 07.11.2023

Suggested Citation:

Çalışkan, H. and Arı, G. (2023). SWOT Analysis of Tavşanlı's Thermal Tourism Potential, *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 6(11): 1503-1514.

GİRİŞ

İnsanların yaşadığı ilk dönemlerden beri, “din, savaş, fetih, ticaret, göç, merak” gibi çeşitli nedenlerden dolayı gerçekleştirdiği seyahat hareketi (Dinçer ve Ertuğral, 2000: 69), yaşam standartlarının iyileşmesi, gelir düzeyindeki artış ve boş zaman kavramının oluşması ile sosyal bir davranış haline gelmiştir (Aydınözü, 2004). Teknolojideki gelişmeler, izin sürelerindeki artış ve tatil bilincinin oluşumu turizmin küresel anlamda gelişmesine (Dinçer ve Ertuğral, 2000) ve böylelikle kitle turizmine katılan kişi sayısında artışa neden olmuştur. Deniz, kum, güneş amaçlı tatil yapan çok sayıda turist uluslararası hareketliliğine neden olan kitle turizmi, zamanla sürdürülebilirlik, çevrenin korunması, turizmin bütün yıla yayılması gibi amaçlarla değişen talebin karşılanması için yerini alternatif turizm türlerine bırakmıştır. Mağara, yayla, kültür, akarsu, sağlık, inanç, tarih, av, botanik, tarım, kırsal, kruvaziyer, macera, spor, eko ve termal turizm vb. çok sayıda alternatif turizm türü mevcuttur. Bu kapsamda mevcut çalışmanın üzerinde duracağı, dünyada hızlı bir şekilde gelişen ve ülkemizin kaynak bakımından da oldukça zengin olduğu, termal turizm kavramı alternatif turizm türleri içerisinde önemli bir yere sahiptir. Bucak ve Özkaya’ya (2013) göre termal turizm, insanların sıradan, gergin ve sağlıksız alanlardan uzaklaşarak, bedenen ve zihnen oluşan sorunları gidermek, dinlenmek, konaklamak, eğlenmek ve kür ve tedavi uygulamalarına katılmak amacıyla termal tesislere yapılan ziyaretlerini kapsamaktadır.

Mevcut çalışmada 2023 Türkiye Turizm Stratejisi Termal Turizm Gelişim bölgelerinden bir olan, Frigya Bölgesi sınırları içerisinde yer alan, Tavşanlı’nın termal turizm potansiyeli SWOT analizinin yapılması amaçlanmıştır. Çalışmanın öncelik verdiği husus, SWOT analizi yöntemi ile ilçenin termal turizm açısından güçlü yönleri, zayıf yönleri, fırsatları ve tehditlerinin belirlenmesidir. Böylelikle ilçenin sahip olduğu güçlü yönler ve zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditler bir arada görülerek ilçenin daha iyi pazarlanması ve turizm açısından daha fazla gelişmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte ilçede, turizm ve pazarlama açısından yeni stratejilerin geliştirilmesi hususunda yetkililere bilgi sunacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışmanın, Tavşanlı ilçesinin termal turizm imajının oluşumuna katkı sağlayacağı ve ilçe hakkında yeterli çalışma yapılmaması nedeniyle literatürde oluşmuş eksikliği kapatacağı düşünülmektedir.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Termal Turizm

Ülkeler için önemli bir gelir kaynağı olan turizm kavramı “bacasız sanayi” olarak nitelendirilmekte, döviz girişi ve iş olanakları oluştururken aynı zamanda ülkelerin ekonomik yönde gelişiminde de önemli bir araç olarak görülmektedir (Kasalak, 2015: 21). Turizmden elde edilen kâr payının ve kaynakların korunabilmesi için, deniz, kum güneş üçgeninin dışında oluşan alternatif turizm çeşitleri, sürdürülebilir turizmin temel konularından biri haline gelmiştir (Marangoz ve Karadağ, 2017: 30). Alternatif turizm türlerinden biri olan termal turizm Eski Roma dönemlerinden bu yana ilgi görmekte, Turizm Bakanlığı tarafından da “mineralize termal sular ile çamurların, kaynağın yöresindeki çevre ile iklim faktörleri bileşiminde, insan sağlığına olumlu katkı sağlamak üzere, uzman hekim denetim ve programında fizik tedavi, rehabilitasyon, egzersiz, psikoterapi, diyet gibi destek tedavilerle koordineli kür uygulamaları için yapılan turizm hareketi olarak tanımlanmaktadır” (Çontu, 2006: 27). “Ayrıca termal turizm, termomineral su banyosu, içme, inhalasyon, çamur banyosu gibi çeşitli türdeki yöntemlerin yanısıra iklim kürü, fizik tedavi, rehabilitasyon, mekanoterapi, egzersiz, psikoterapi, diyet gibi destek tedavilerin birleştirilmesi ile yapılan tedavi (kür) uygulamalarının yanı sıra termal suların eğlence ve

rekreasyon amaçlı kullanımı ile meydana gelen turizm türü olarak tanımlanmaktadır” (Erdoğan ve Akdoğan, 2008: 84).

20 derecenin üzerinde sıcaklık barındıran termal suların, sağlık, dinçlik edinme, dinlenme gibi amaçlarla deneyimlendiği, cilt, kemik ve iç hastalıkların tedavisinde medikal bir araç olarak kullanıldığı tespit edilmiştir (Aksoy ve Yılmaz, 2019). Ayrıca termal turizm, kitlesel turizm çeşitlerine kıyasla daha uzun süre konaklama gerektirdiğinden dolayı harcama oranı yüksek olup, ekonomik düzeyi belirli bir seviyenin üzerinde olan turist profili tarafından tercih edilmektedir (Tunçsiper ve Kaşlı, 2008: 121). Türkiye’ye bakıldığında ise dünya sıralamasında 7. sırada yer alan jeotermal kaynaklara sahip bir ülkedir (Aktepe, 2013: 177).

Termal Su Kaynaklarının Kullanımının Tarih Sürecinde Gelişimi

Yaklaşık olarak 5000 yıldır insanlar termal suları kullanmakta ve şifa kaynağı olarak görmektedir (Postacı ve Atay, 2021). Avrupa’da şifalı suların kullanımı ilk olarak Roma döneminde başlamış, Roma halkı bu dönemde şifalı su kaynaklarının yanına tesisler kurarak, özellikle askerlerin tedavi sürecinde kaplıcalardan faydalanmışlardır (Keskin, 2008: 27). Bu dönemlerde termal tesisler sadece sağlık amacıyla değil keyif yapmak, eğlenmek, iyi hissetmek gibi nedenlerden dolayı da ziyaret edilen yerlerden biri olmuştur (Acar, 2020: 124). Yunan tıp tanrısı Aesculapius’un su ile tedavisine dayanan bu inanış antik çağ döneminde Afrika, Mısır, Mezopotamya bölgelerinde de benimsenmiş, sıcak maden suları ve kaplıcalar Yunanlılar tarafından bilimsel anlamda kullanılmıştır (Can, 2016: 46). O dönemlerde Hipokrat isimli doktorun, su kaynaklarının tedavi edici özellikler barındırdığını belirtmesi ile Roma ve Yunan medeniyetleri banyo ve masaj uygulamalarını geliştiren havuz ve hamamlar inşa etmişlerdir (Karademir vd., 2019: 642). Orta çağ döneminde Hristiyanlar kaplıcalarda yapılan tedavileri putperestlik olarak nitelendirmiş, ilerleyen yıllarda Türkler’in Anadolu topraklarına gelmesi ile tedavi edici suların faydalanılmıştır. 16-17. yüzyıla gelindiğinde ise Avrupa’da tedavi edici sular modern anlamda tıp alanında değerlendirilmekte iken Osmanlı İmparatorluğu’nun gerileme evresinde değerini hızla kaybetmiştir. 1993 yılında Mustafa Kemal Atatürk’ün önderliğinde İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde Balneoloji kürsüsünün kurulması, Yalova Kaplıcalarının örnek tesis olarak gösterilmesi, Dr. Nihat Reşat Berger’e profesörlük unvanı verilmesi ve Avrupa’da yaptığı çalışmaları öğrencilerine aktarması ile bu alanda uzman doktorlar yetiştirilmiştir (Arasıl, 1991: 46).

Cumhuriyetin ilanından sonra 1982’de, Turizm Teşvik Kanunu’nun ilanı ile kaplıcalar turizm merkezleri olarak nitelendirilmiş, 1985’te Bursa’da bulunan Kükürtlü Kaplıcaları ve İzmir’de bulunan Doğanbey Kaplıcaları turizm merkezleri olarak ilan edilmiş ve 1985-1993 yıllarında 31 kaplıca tesisi bu merkezler kapsamında yer almıştır. 1988 yılına gelindiğinde ise 3487 sayılı yasada belirtildiği üzere amacına uygun kullanımı şartıyla, termal su ve termal arazi tesisine olanak sağlanarak, iyileştirici sıcak su- maden suyu kaynaklarının kullanımı hakkı turizm sektörü yatırımcılarına tanınmıştır (Akbulut, 2010: 37).

Termal Turizmin Özellikleri ve Tercih Edilme Nedenleri

Termal turizmin tercih edilme nedenleri olarak, turist profilindeki değişimler, Avrupa’da yaşayan nüfusun yaşlanması, termal turizmin sezonluk özelliği taşımaması, termal turizm tesislerinde uygulanan tedavilerin genellikle 21 günlük süreçten uzun olması, doğal tedavi yöntemlerinden biri olan termal su kaynaklarının oluşturduğu alternatif tedaviye ilginin artması gibi faktörler sıralanabilmektedir (Güvencin Göçmen, 2008: 47). Bunun yanı sıra daha düşük ücretlerle tedavi olma imkânı ve tedaviyi bekleme sürecinin daha kısa oluşu, termal turizme olan eğilimi

arttırmakta, Hindistan, Tayland, Küba, Kolombiya, Kostarika, Singapur, Filipinler gibi ülkeler termal turizm tercihinde talep gören bölgeler haline gelebilmektedir (Çiçek ve Avderen, 2013: 26). Termal turizm diğer turizm türlerine nazaran şifalı su kaynağı ile, solunum sistemi, cilt, kalp dolaşım sistemi, kas-iskelet sistemi, mide, bağırsak, metabolit sistem, böbrek ve idrar yolu hastalıkları, nörolojik rahatsızlıklar ve kadın doğum rahatsızlıklarına tedavi aracı olmakta, termal suların bulundurduğu mineral ve tuzlar yıpranmış kas sistemini iyileştirerek bireyin sağlıklı olmasını ve dinçlik kazanmasını sağlamaktadır (Zengin ve Eker, 2016: 167). Termal turizm barındırdığı özellikler nedeniyle yatırımcılar için de birçok olanak sağlayabilmektedir. Bunlar (Bucak ve Özkaya, 2013: 9; Özkan, 2014: 22; Cihangir, 2016: 4; Dereli ve Temizkan, 2019: 323; Şapcılar ve İlyasov, 2021: 20).

- Diğer turizm çeşitlerine kıyasla, termal turizm sezonluk değil yıl boyu sürdürülebilir olmakta ve kar getirmektedir.
- Termal turizm tesislerini ziyaret eden turistler, tesisin tüm imkanlarından ve hizmetlerinden faydalandıkları için tesisler yüksek gelirler elde etmektedir.
- Kür tedavisi sağlayan termal işletmeler yatırılan maliyeti hızlı bir şekilde geri kazanmakta ve kar elde ederek rekabet gücünü arttırmaktadır.
- Termal turizm diğer alternatif turizm türleri ile kolay bir şekilde uyumlu hale gelerek bölgenin ekonomik ve sosyal anlamda gelişimine imkân sağlamaktadır.
- Termal turizm işletmeleri bünyesindeki termal su sayesinde doluluk oranını arttırmaktadır.
- Termal turizm işletmeleri yapısı gereği, birçok iş kolunda yüksek istihdam imkanları sağlamaktadır.
- Termal turizm işletmelerinde insan sağlığını iyileştirmeye yönelik hizmetlerin yanında eğlenmek ve dinlenmek için de imkân sağlamaktadır.

Termal turizm ile ilgili yapılmış çalışma örneklerine aşağıda yer verilmiştir.

Sandıkçı ve Özgen (2013), Afyonkarahisar ilinde yer alan turizm işletme belgeli termal turizm tesisi çalışanları ile gerçekleştirdiği çalışmasında, Afyonkarahisar ilinin güçlü yönlerini termal turizm imajı, sağlık turizmi açısından değerli termal su kaynaklarının varlığı, festival ve etkinliklerin termal turizme fayda sağlaması, şehirde üniversitenin yer alması olarak belirtirken; zayıf yönlerini kamu teşviklerinden faydalanamama, ekonomik sıkıntılar, termal turizm bilincinin gelişmemiş olması ve seyahat acentelerinin verimli bir misyon anlayışına sahip olmaması olarak belirtmiştir. Araştırmada fırsatlar havaalanı yatırımının olması, termal turizmin sezonluk olmaması, turistlerde artan termal turizm ilgisi olarak belirtilirken; tehdit faktörleri ise farklı destinasyonlarda yer alan termal turizm tesisleri, nitelikli personelin farklı turizm bölgelerini tercih etmesi, seyahat acentelerinin pazarlık konusunda güçlü konuma ulaşması olarak belirtilmiştir.

Kızılaslan ve Ünal (2014), Tokat ilinde yer alan Reşadiye/Zinav bölgesinin Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2010 yılında "Termal Turizm Merkezi" ilan edildiğini belirtirken; ilde yer alan termal turizm tesislerinin tanıtımlarının yeterli düzeyde yapılmadığını, tesislerin web adreslerine sahip olmamasından kaynaklanarak Türkiye'de termal turizm alanında tanınmadığı belirtmişlerdir.

Şengül ve Bulut (2019), Türkiye'deki termal turizm potansiyelini swot analizi ile inceleyerek sistematik derleme yöntemini gerçekleştirdiği çalışmasında, termal turizm alanında başarı sağlanabilmesi için nitelikli personel ve hizmet anlayışı, tesislerin balneolojik açıdan bilimsel olarak değerlendirilmesi ve bu yönde inşa edilmesi, uzman personelin yetiştirilmesi ve imajın oluşturulması, maliyet ve ücretlendirme politikalarında makul ücretlendirme ve nitelikli hizmet

anlayışının geliştirilmesinin rekabette öne geçirebilecek unsurlar arasında yer aldığını belirtmiştir.

Bostan (2020), Kuşadası'nın termal turizm potansiyelini swot analizi ile inceleyerek, termal turizm istatistikleri, sağlık turizmi raporları, bölgesel yönetim, STK ve özel sektör verilerine yer verdiği çalışmada, termal kaynakların verimli kullanılmadığını belirtmiş; seyahat politikalarının iyileştirilmesi, vize kolaylığı, teşviklerin oluşturulması, termal turizmin diğer turizm çeşitleri ile desteklenmesi, nitelikli personelin yetiştirilmesi, sürdürülebilir anlayışın oluşması, sorunların öngörülerek planlamaların oluşturulması, yerel yönetimin ticari faydalardan çok hizmet kalitesine odaklanması gerektiğini belirtmiştir.

Şapıcılar ve İlyasov (2021), Kütahya'nın termal turizm potansiyelini incelediği çalışmada, güçlü yönlerini ilin turistik açıdan çok sayıda faktör barındırdığını, ziyaret eden turist sayısının artışı gösterdiğini, ulaşım kolaylığının olduğunu, termal kaynakların ideal sıcaklıkta olduğunu ve zengin mineraller barındırdığını, bölgenin coğrafi koşullarının alternatif turizme imkan sağladığını belirtmiş; bölgeye yatırımlar yapılması gerektiği, seyahat acentalarının sayısının artırılması ve nitelikli hizmet anlayışı oluşumunun gerektiği, işletmelerin hijyen açısından geliştirilmesi gerektiği yönünde önerilere yer vermiştir. Mevcut çalışmanın uygulama alanı olan Tavşanlı ilçesine ait bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Tavşanlı

1804 km² yüzölçümüne sahip olan Tavşanlı, Kütahya iline bağlı ve il merkezinden 48 km uzaklıkta, Ege -Marmara bölgesinin birleştiği noktada yer almaktadır. İklim olarak İç Anadolu'nun kırsal, Ege bölgesinin ılıman iklimini barındıran Tavşanlı büyük ormanlara ve dağlık alanlara sahiptir. Genellikle yaz aylarının kurak, kış aylarının soğuk ve yağışla geçtiği Tavşanlı ilçesi, en çok yağış oranına ilkbahar mevsimlerinde ulaşmakla beraber 611 mm. gibi düşük bir yıllık yağış oranına sahiptir. Bitki örtüsü bakımından zengin olan Tavşanlı Balıköy ve Alabarda bölgelerinde Kızılçam, Yaylacık bölgesinde Karaçam, Vakıf Köyü bölgesinde ise endemik özellik barındıran ve Orman Bakanlığı tarafından koruma altına alınmış Primidal Karaçam Ormanlarına sahiptir. Tavşanlı ilçesi %59,9 denk gelen bir oranla 102 hektarlık ormanlık alan barındırmaktadır. 82 bin nüfusu ile kömür ve termik santral, çeşitli fabrika ve belediyeye ait Göbel Kaplıcası termal tesise sahip olan Tavşanlı, ekonomik anlamda ticaret merkezi özelliği taşımaktadır. Bitki örtüsünün çeşitliliği, bölgenin barındırdığı yeraltı ve yerüstü su kaynakları yönünden zengin olması nedeniyle, bölge turistik anlamda gelecek vadetmektedir (T.C. Tavşanlı Kaymakamlığı, 2019). Tavşanlı, 2023 Türkiye Turizm Stratejisindeki Termal Turizm bölgelerinden bir olan, termal turizmin geliştirilmesi ve bölgenin varış noktası haline getirilmesine yönelik çalışmaların olduğu Frigya bölgesinde (Afyon, Uşak, Kütahya ve Eskişehir) yer almaktadır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007: 43-45).

Tavşanlı Belediyesi tarafından hizmete sunulan Göbel Kaplıcası, iyileştirici su özelliği, cilt rahatsızlıkları tedavisinde etkinliği ve bölgenin bol oksijenli temiz havası özellikleri nedeniyle bölge halkı ve turistler tarafından ilgi görmektedir (Tavşanlı Belediyesi, 2023). Göbel Kaplıca Tesisi 54 adet oda, 300 adet yatak kapasitesindedir. Tesisin termal kaplıca suyu 32°C sıcaklığa ve bikarbonat, magnezyum, kalsiyum minerallerine sahiptir. Tesis genel olarak kas, iskelet, romatizma, cilt hastalıkları, spor yaralanmaları ve ortopedik operasyon işlemleri sonrasında uzun süreli hareketsizlik durumlarının tedavisine yönelik tercih edilmektedir (Şapıcılar ve İlyasov, 2021: 37).

YÖNTEM

Mevcut çalışmada Tavşanlı'nın termal turizm potansiyelini belirlemek amacıyla SWOT analizi yöntemi kullanılmıştır. SWOT analizi için literatür ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Tavşanlı ve ilçede bulunan işletmeciliğini belediyenin yaptığı Göbel Kaplıcalarına ait bilgiler yüz yüze görüşmeler ile tespit edilmiştir. Elde edilen bilgiler neticesinde SWOT analizi yapılmıştır. Çoban ve Karakaya (2010) SWOT analizini "incelenen kuruluşun, tekniğin, sürecin veya durumun güçlü ve zayıf yönlerini belirlemekte ve dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditleri tespit etmekte kullanılan bir tekniktir" şeklinde tanımlamıştır. Turizm alanında yapılan birçok çalışmada yöntem olarak SWOT analizinin sıkça tercih edildiği ve kullanıldığı tespit edilmiştir (Durgun, 2007; Sandıkçı ve Özgen, 2013; İçellioğlu, 2014; Birdir ve Karakan, 2016; Bozça vd., 2017; Şengül ve Bulut, 2019; Bostan, 2020; Gürleyen ve Çınar, 2021; Şapcılar ve İlyasov, 2021).

Bu çalışmada elde edilen veriler literatür taraması ve yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi aracılığı ile elde edilmiştir. Tavşanlı kaymakamlığından bir katılımcı, belediye yetkililerinden bir katılımcı ve tesisten bir katılımcı ile yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılarak yüz yüze görüşme yapılmıştır. Katılımcıların seçiminde Tavşanlı ilçesi ve termal tesis hakkında ayrıntılı bilgi verebilecek katılımcılar olması hususuna önem verilmiştir. Her katılımcı ile görüşme süresi ortalama bir buçuk saat sürmüştür, belirli başlıklar altında yer alan açık uçlu sorular yönlendirilmiş ve alınan cevaplar not edilmiştir. Görüşme esnasında katılımcının sorulara verdiği cevaplar eksik veya açıklayıcı bulunmaması durumunda katılımcıya soru tekrar yönlendirilerek yeterli cevapların alınması sağlanmıştır, alınan cevaplar analiz edilerek Swot analizinin oluşumunda kullanılmıştır. "Belirlenmiş özel bir konuda derinlemesine soru sorma, cevap eksik ya da açık değilse tekrar sorarak durumu daha açıklayıcı hale getirip cevapları tamamlama fırsatı vermesi açısından, görüşme yöntemi avantajlı bir yöntemdir" (Akgün, Duruk ve Gülmez Güngörmez, 2016). Yarı yapılandırılmış görüşme yönteminin anket ve test yöntemlerine nazaran limit barındırmaması, standartlaştırılmış ve esnetilebilir bir yapıya sahip olmasından dolayı araştırılan konu hakkında etraflıca bilgi edinme imkânı sağladığı için araştırmacılar tarafından sıkça tercih edilen bir yöntemdir (Toran vd., 2016).

Araştırma verilerinin literatür taraması sonucu elde edilen halka açık bilgilerden oluşması ve görüşme gerçekleştirilen kişi ya da kişilerin kimlikleriyle ilgili bilgi içermemesi nedeniyle etik kurul izni gerektirmemektedir.

BULGULAR

Gerçekleştirilen araştırma sonucunda elde edilen bulgulara Tablo 1'de yer verilmektedir.

Tablo 1. Tavşanlı Termal Turizm SWOT Analizi

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
Termal turizme olan talebin küresel olarak artış göstermesi	İlçenin şehirler arası karayolu güzergahı üzerinde bulunmaması
Tavşanlı'nın bağlı olduğu Kütahya ilinin Termal Turizm Master Planı'nda yer alması ve planın ilin kalkındırılması yönünde hedefler içermesi	İlçenin alt ve üst yapı olanaklarının yetersizliği
İlde yer alan Zafer Havalimanı'nın yurt içi ve yurt dışı ulaşım hizmeti vermesi	İlçede alışveriş merkezinin olmaması
Türkiye'de bulunan 80 termal turizm tesisinden birinin Tavşanlı'da yer alması	İlçe halkının içe dönük bir toplumsal yapıya sahip olması
İlçenin Ankara, Balıkesir, Bursa, İstanbul ve İzmir gibi illere yakın konumda olması ve tesise en çok ziyaretçinin İstanbul, İzmir ve Bursa illerinden gelmesi	İlçe halkının turizm bilincinin yeterince gelişmemiş olması
	İlçede termal turizme yönelik yeterli yatırımın olmaması (özel girişimin olmaması)

Doğayla iç içe konumda olan tesisin oksijen bakımından zengin olması Tesisin fiyatlarının uygun olması İlçede üniversitenin olması	İlçede işletmeciliğini belediyenin yaptığı bir adet termal turizm tesisinin bulunması ve tesisin nicelik ve nitelik açısından yetersiz olması İlçede bulunan termal turizm tesisinin tanıtımının yeterli düzeyde yapılmaması Seyahat acentesi ve tesis iş birliğine engel teşkil edecek kısıtların varlığı
Fırsatlar Termal turizmin sezonluk değil yıl boyu yapılabilme imkânı Kütahya'nın diğer ilçelerine kıyasla Tavşanlı ilçesinin daha gelişmiş olması İlçede bulunan üniversitenin turizm bölümlerinden nitelikli personel ihtiyacının karşılanabilme olanağı Termal turizmin diğer turizm çeşitleri ile hızlı bir şekilde uyumlandırılabilmesi Bölgenin coğrafi yapısı ve bitki örtüsü zenginliği ile dağcılık, trekking, bitki gözlemciliği gibi alternatif turizm çeşitlerine elverişliliği Belediye tarafından tesisin çevresine yapılmakta olan yatırımlar (otel, bungalow evler ve karavan kamp alanı) Tesisin ilçe merkezine yakın konumda olması İlçede bulunan toplu taşıma araçları vasıtasıyla tesise kolay ulaşım sağlanabilmesi	Tehditler Ekonomide var olan hızlı değişimler Seyahat acentelerinin pazarlık konusunda güçlü konuma ulaşması Doğal kaynakların sürdürülebilirliğinin tehlikeye girmesi İl genelinde çok sayıda termal işletmenin varlığı İlçeye yakın mesafede bulunan Afyon ilinin termal turizm başkenti imajının olması İlçede konaklama işletmesi sayısının yetersiz olması Nitelikli personelin farklı turizm destinasyonlarını tercih etmesi

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Her geçen gün turistler tarafından daha çok ilgi görmeye devam eden termal turizmin yıl boyu sürdürülebilmesi, bölgeye ekonomik ve sosyokültürel açıdan fayda sağlamaktadır. Bu anlamda jeotermal su kaynakları bakımından dünya sıralamasında yedinci sırada yer alan Türkiye'de Turizm Bakanlığı'nın oluşturduğu 2007-2023 yıllarını kapsayan Termal Turizm Master Planı'nda, bölgelerin termal turizm bakımından geliştirilmesi ve turizm faaliyetlerinin on iki aya yayılması hedeflenmiştir. Termal Turizm Master Planı'nda öncelikli bölgeler arasında yer alan dört bölgeden biri olan Frigya bölgesi, Eskişehir, Kütahya, Afyonkarahisar, Uşak ve Ankara illerini kapsamaktadır. Bu çalışmada da Kütahya iline bağlı olan Tavşanlı ilçesinin termal turizm potansiyeli SWOT analizi yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. SWOT analizi yöntemi, mevcut durumun değerlendirilmesine ve gelecek planlarının oluşturulmasına katkı sağlamaktadır.

Elde edilen bulgulara göre Tavşanlı ilçesinin en önemli güçlü yönü işletilen tesisin fiyatlarının uygun olmasıdır. Şengül ve Bulut (2019) çalışmasında belirttiği gibi uygun ücretlendirme politikası tesise rekabet avantajı sağlamaktadır. Tavşanlı ilçesinin en önemli ikinci güçlü yönü konum bakımından Ankara, Balıkesir, Bursa, İstanbul ve İzmir illerine yakın mesafede olması ve ilde bulunan Zafer Havalimanı'nın Tavşanlı'ya 30 dakikalık bir mesafede yer alması gelmektedir. Diğer güçlü yönler ise Tavşanlı'da faaliyet gösteren Göbel Kaplıcaları'nın doğa ile iç içe bir konumda bulunması, oksijeni bol, temiz bir havaya sahip olması, tesisin diğer termal tesislere nazaran daha uygun ücretlerle hizmet vermesi ve ilçede yer alan üniversitede turizm bölümlerinin yer alması olarak sıralanmaktadır.

Tavşanlı ilçesinin en önemli zayıf yönü alt ve üst yapı olanaklarının yetersizliğidir. İkinci en zayıf yön olan bölge halkının dışa açık bir yapıya sahip olmaması ve turizm bilincinin yeterli düzeyde

gelişmemiş olması bölgenin dezavantajları arasındandır. Diğer zayıf yönler ise, bölgede özel girişimlere yönelik yatırımların olmaması, belediye bünyesinde faaliyet gösteren Göbel Kaplıca tesisinin tanıtım faaliyetlerin yetersizliği ve sektörel iş birliğine engel teşkil edecek kısıtların varlığı olarak sıralanmaktadır. Tesiste yönetimin tek bir kişi tarafından yapılması ve bölüm/birim yönetici pozisyonlarının bulunmaması, nitelikli eleman eksikliği gibi niteliksel; aile havuzu sayısının talep karşısında yetersiz kalması, ziyaret sırasında misafirlerin yapılabileceği etkinliklerin sınırlı olması ve ziyaretçilerden gelen aqua park hizmeti talebinin karşılıksız kalması gibi niceliksel yetersizlikler mevcuttur. Bu anlamda tesis Şengül ve Bulut (2019); Bostan (2020); Şapıcılar ve İlyasov (2021)'in çalışmasında belirttiğinden farklı olarak nitelikli hizmet verme konusunda yetersiz kalmaktadır.

Tavşanlı ilçesinin termal turizm potansiyeline olumlu yönde fayda sağlayabilecek fırsat faktörlerinin en önemlisi ilçenin Kütahya'da bulunan diğer ilçelere nazaran daha çok gelişmiş bir yapıya sahip olmasıdır. İkinci en önemli faktör, İlçede bulunan termal tesis çevresine yapılan yatırımlardır. Termal tesis içerisine otel ve bungalov evler inşası devam etmektedir. Ayrıca müşteriler tarafından talep edilen aqua parkın inşa edilebileceği yeterli arazi bulunmaktadır. Diğer fırsat faktörleri ise, bölgenin alternatif turizm faaliyetleri ile termal turizm arasında uyumlandırılabilir olanaklara sahip olması, nitelikli personel ihtiyacının ilçede bulunan üniversiteden karşılanabilme imkânı, tesisin ilçeye çok yakın mesafede bulunması ve toplu taşıma araçları ile kolay ulaşım sağlanabilmesi olarak sıralanmaktadır. Şapıcılar ve İlyasov (2021) yapmış olduğu çalışmada benzer şekilde coğrafi koşulların alternatif turizme elverişliliğinden bahsetmiştir.

Tavşanlı ilçesinin termal turizm açısından gelişimine etki edebilecek tehditler arasındaki en önemli faktör Kütahya ili genelinde çok sayıda termal işletmenin varlığıdır. Diğer tehdit faktörleri ise Tavşanlı ilçesine yakın olan Afyon ilinin sahip olduğu termal turizm başkenti imajı, ilçede bulunan konaklama işletmelerinin sayısının yetersizliği, nitelikli personelin farklı turizm bölgelerini tercih etmesi olarak sıralanmaktadır. Nitelikli personel anlamında elde edilen bilgiler Sandıkçı ve Özgen (2013) çalışması ile benzeşmektedir.

Bu çalışmanın, Tavşanlı'nın var olan potansiyelini ortaya koyarak, ilçenin sahip olduğu fırsatları daha iyi değerlendirmesi, tehditleri bilerek onlara karşı önlem alması, güçlü yönlerinin farkında olarak bunları koruması ve zayıf yönlerini de güçlendirme için çalışmalar yapmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışma neticesinde halkın turizm hakkında bilinçlendirilmesi ve turizm faaliyetlerinde aktif rol alarak turizme karşı olan tutumunun değiştirilmesine yönelik çaba gösterilmesi önerilmektedir. Tesis yönetimini sağlayan tek personelin üzerindeki yükü alacağı ve aynı zamanda hizmet kalitesini de arttıracığı düşünülen, tesis organizasyon şemasının oluşturulup, turizm işletmesine uygun birimler faaliyete geçirilip, nitelikli personelin istihdam edilmesi önerilmektedir. Belediye yetkilileri tarafından yerel halkın ve turistlerin etkileşime geçebileceği etkinlikler düzenlenerek kaynaşma ortamının sağlanabilmesi ve termal tesis bünyesinde hizmet veren yeterli bilgiye sahip sağlık personeli ve turizm personeli istihdam edilerek tesisin daha donanımlı bir hale getirilebilmesi için bütçe ayrılması önerilmektedir. Halihazırda belediye tarafından işletilen tesisin üniversite ile iş birliği yaparak bünyesindeki nitelikli personel eksikliğini üniversiteden karşılaması önerilmektedir. Termal suyun tespitinde kullanılan teknolojik cihazların yetersizliği ve termal turizmin yatırım maliyetlerinin yüksek olması gibi nedenlerden dolayı termal turizm alanında bütçe ihtiyacının karşılanması önerilmektedir. Tesisin tanıtım ve pazarlama etkinliklerini daha etkin bir şekilde yürütebilmesi için pazarlama gücü yüksek olan seyahat acenteleri ile iş birliği yapması önerilmektedir. İşletme bünyesinde verilen hizmetlerin çeşitlendirilmesi önerilmektedir. Belediyenin yürüttüğü yatırımların (otel, bungalov evler ve karavan kamp alanı) çeşitlendirilerek tesisin çekiciliğinin artırılması önerilmektedir. Ayrıca

talebi ve tercih edilirliliği arttıracakı düşünölen, müşterilerin talep ettiği aqua parkın hayata geçirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Acar, D. (2020). Turizmin Tarihî Kökenleri-III: Antik Çađda Yunan ve Roma Uygarlıkları, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 32(1), 119-125.

Akbulut, G. (2010). Türkiye de Kaplıca Turizmi ve Sorunları, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 36-54.

Akgün, A., Duruk, Ü., ve Güngörmez, H. G. (2016). Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Ortak Bilgi Yapılandırma Modeline İlişkin Görüşleri, *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 184-203.

Aksoy, C. ve Yılmaz, S. (2019). Sağlık Turistlerinin Hastane Tercih Kriterleri Yönetici Görüşleri, *Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 27-39.

Aktepe, C. (2013). Sağlık Turizminde Yeni Fırsatlar ve Türkiye’de Yerleşik Sağlık İşletmelerinin Pazarlama Çabaları, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 170-188.

Arasıl, T. (1991). Termal Suların Sağlık Alanında Kullanımı, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 45-48.

Aydınözü, D. (2004). Side'nin Turizm Potansiyeli, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 81-97.

Birdir, K. ve Karakan, H. İ., ve Çolak, O. (2016). Gaziantep İlinin Turizm Açısından Swot Analizi ve Turizmin Geliştirmesine Yönelik Öneriler, *Journal of Travel & Hospitality Management/Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 13(1), 77-92.

Bostan, A. (2020). Kuşadası’nda Termal Turizm Potansiyelinin Analizi, *Journal of New Tourism Trends*, 1(1), 40-54.

Bozça, R., Kıracı, F. Ç., ve Kıracı, R. (2017). Sağlık Turizmi Swot Analizi: Erzincan, *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(3), 157-163.

Bucak, T. ve Özkaya, E. (2013). Çanakkale İlinin Termal Turizm Potansiyeli, *Aksaray Üniversitesi İİBF Dergisi*, 5(2), 8-23.

Can, L. (2016). *Termal Turizmin Temel Sorunlarına İlişkin Yöneticilerin Görüş ve Değerlendirmelerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Cihangir, İ. S. (2016). *Termal Turizm Potansiyelinin Bölgesel Kalkınmada Ekonomik Rolü: Ilgın Termal Tesislerinde Bir Uygulama*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Çiçek, R. ve Avderen, S. (2013). Sağlık Turizmi Açısından İç Anadolu Bölgesi’ndeki Kaplıca ve Termal Tesislerin Mevcut Yapısının ve Potansiyelinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma, *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 15(25), 25-35.

Çoban, B. ve Karakaya, Y. E. (2010). Geleceđi Planlamada Stratejik Yönetim ve Swot Analizi: Kavramsal Yaklaşımlar, *Social Sciences*, 5(4), 342-352.

Çontu, M. (2006). *Alternatif Turizm Çeşitleri ve Kızılcahamam Termal Turizmi Örneği*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

- Dereli, N. ve Temizkan, R. (2019). Bolu'nun Termal Turizm Potansiyeli ve Termal Turist Profili, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 321-347.
- Dinçer, F. İ. ve Ertuğrul, S. M. (2000). Kültürel Mirasın Korunması ve İstanbul İlindeki Tarihi Yapıların Turizm Amaçlı Kullanımı Üzerine Bir Deneme, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 69-78.
- Durgun, A. (2007). Isparta Turizminin Swot Analizi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3 (5), 93-109.
- Erdoğan, E. ve Aklanoğlu, F. (2008). Termal Turizm ve Afyon-Gazlıgöl Örneği, *Social Sciences*, 3(1), 83-92.
- Gürleyen, B., ve Çınar, F. (2021). Türkiye'nin Medikal Turizm Swot Analizi: Covid-19 Örneği, *Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 51-60.
- Güvercin Göçmen, Z. (2008). *Turizm Çeşitlendirmesi Kapsamında İzmir'de Termal Turizmin Tedavi Amaçlı Kullanımı ve Ekonomik Değeri*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- İçelloğlu, C. Ş. (2014). Kent Turizmi ve Marka Kentler: Turizm Potansiyeli Açısından İstanbul'un Swot Analizi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, (1), 37-55.
- Karadağ, L. ve Marangoz, M. (2017). Sürdürülebilir Turizm Açısından Alternatif Turizmin Önemi: Marmaris Örneği, *Turizm Akademik Dergisi*, 4(2), 29-40.
- Karademir, N., Sandal, E. K. ve Bilinir, Ş. (2019). Döngüle Kaplıcası Kahramanmaraş'ın Termal Turizm Potansiyeli ve Sosyo-Ekonomik Katkıları, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(2), 640-670.
- Kasalak, M. A. (2015). Dünya'da Ekoturizm Pazarı ve Ekoturizm' İn Ülke Gelirlerine Katkıları, *Journal of Recreation and Tourism Research*, 2(2), 20-26.
- Keskin, Y. (2008). *Termal Turizm İşletmelerinde Müşteri Tatmininin Ölçülmesi: Kızılcahamam Örneği*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Kızılaslan, N., & Ünal, T. (2014). Tokat İlinin Ekoturizm/Kırsal Turizm Potansiyeli ve Swot Analizi, *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi*, (9), 45-61.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2023). Türkiye Turizm Stratejisi 2023, <https://www.ktb.gov.tr/Eklenti/906,ttstratejisi2023pdf.pdf?0> Erişim Tarihi: 05.07.2023.
- Özkan, A. (2014). *Bir Modern İşletme Yaklaşımı Olarak Dünya Sağlık ve Üçüncü Yaş Turizmi İşletmelerinde Müşteri Tatmininin Rolü: Bolu Karacasu Örneği*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Postacı, A. M. ve Atay, H. (2021) Turizmde Yeni Umud: Sağlık Turizmi, (Editör). Bostan, A., Aslan, A. Ve Coşkun, E.: *Termal Turizm* (ss.30-56) Ankara: Detay Yayıncılık.
- Sandıkçı, M. ve Özgen, Ü. (2013). Afyonkarahisar İlinin Termal Turizm Açısından Swot Analizi ile Değerlendirilmesi, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(3), 51-79.
- Şapcılar, M. C. ve İlyasov, A. (2021). Kütahya İlinin Termal Turizm Potansiyelinin Swot Analizi ile Değerlendirilmesi, Kavacak, S.Z., Uslu, S., Aras, S. ve Güleç, F.E. (Editör). *Turizm Araştırmaları Alternatif Yaklaşımlar* (ss. 17-49). Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınları.
- Şengül, H. ve Bulut, A. (2019). Sağlık Turizmi Çerçevesinde Türkiye'de Termal Turizm; Bir Swot Analizi Çalışması, *Estüdam Halk Sağlığı Dergisi*, 4(1), 55-70.

- T.C. Tavşanlı Kaymakamlığı (2019) Tarihçe, Tarihçe (tavsanli.gov.tr) Erişim Tarihi: 05.07.2023.
- Tavşanlı Belediyesi (2023). Tarihçe, <https://www.tavsanli.bel.tr/tarihce/> Erişim Tarihi: 05.07.2023.
- Toran, M., Ulusoy, Z., Aydın, B., Deveci, T., ve Akbulut, A. (2016). Çocukların Dijital Oyun Kullanımına İlişkin Annelerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(5), 2263-2278.
- Tunçsiper, B. ve Kaşlı, M. (2008). Termal Turizmin Ekonomik Etkileri: Gönen Örneği, *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 120-135.
- Zengin, B. ve Eker, N. (2016). Sakarya İli Termal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi, *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(3), 165-181.